

nem správní rady, kdo jest buď ve služebném poměru anebo až do čtvrtého stupně spřízněn nebo sešvakřen buď s některým členem správní rady anebo revise, anebo s některým úředníkem společnosti», nelze dovoditi, že stanovy měly na mysli švakrovství ve smyslu laickém, nikoli právním. Opačnému pojetí nic nenasvědčuje. Správně proto rekursní soud vyslovil, že mezi Antonínem N-em a Gustavem K-em nebylo a není poměru ani příbuzenského ani švakrovského podle § 16 druhý odstavec stanov.

Čís. 11837.

Rozlišující znaky nároku podle § 2 vyživovacího zákona ze dne 16. prosince 1930, čís. 4 sb. z. a n. na rok 1931 a nároku podle § 3 téhož zákona.

Závazek podle § 2 vyživ. zák. jest omezen jen na osoby, jež zákon označuje za »blízké«, a výše závazku nerovná se vždy výši výživného, jež zavázaný jest povinen platiti, nýbrž se řídí předpisy o zabavitelnosti zákonem předpokládané mzdy nebo odměny.

Závazek podle § 3 vyživ. zák. není omezen jen na osoby »blízké« a rovná se co do výše výživnému, jež platiti jest povinen zavázaný.

Nároky podle § 2 a podle § 3 vyživ. zák., třebas byly uplatňovány z poměru nemanželského otcovství, nespádají do výlučné příslušnosti okresního soudu podle § 49 čís. 2 j. n.

I hodnota podmíněného peněžitého nároku řídí se jeho číselnou výší a nelze ji stanoviti oceněním.

(Rozh. ze dne 26. srpna 1932, R I 526/32.)

Nezletilá žalobkyně domáhala se na žalovaném vyživovacích splátek 2.640 Kč, jež byly splatné až do 1. února 1932, dále vyživovacích splátek 120 Kč měsíčně až do pravomoci rozsudku za předpokladu, že syn žalovaného bude v této době u žalovaného zaměstnán, pokud se týče že bude žalovaným vyživován, a konečně za téhož předpokladu také placení výživného, jež se stane splatným až po pravomoci rozsudku. K odůvodnění žaloby uváděla žalobkyně, že syn žalovaného byl pravoplatně uznán nemanželským otcem žalobkyně a odsouzen platiti žalobkyni výživné měsíčních 120 Kč, že exekuce proti němu zůstala bezvýslednou a že syn žalovaného žije stále v domácnosti žalovaného, jenž o jeho vyživovací povinnosti věděl, a že koná služby v hospodářství, takže přichází v úvahu § 3 zákona čís. 4/1931 sb. z. a n. Proti žalobě, zadané na okresním soudě, vznesl žalovaný námitku místní nepříslušnosti, již soud první stolice vyhověl a žalobu odmítl, jež to hodnota předmětu sporu, spočívajících v opětujičích se dávkách, činí podle § 58 j. n. desateronásobek ročního plnění, jež činí ročně 1320 Kč a dodal, že ocenění sporu žalobkyni na 5000 Kč není směrodatným vzhledem k přesnému předpisu zákona a že ustanovení § 49 čís. 2 j. n. tu nelze použítí. Rekursní soud zamítl námitku místní nepříslušnosti. Důvody: Rozhodujícím pro posouzení příslušnosti soudu jest v souzeném případě výklad ustanovení § 49 čís. 2 j. n. Toto ustanovení

zákona mluví všeobecně o závazcích nemanželského otce k matce a dítěti. Z toho vyplývá, že veškeré rozepře z povinností z nemanželského otcovství náležejí k příslušnosti okresního soudu bez ohledu na hodnotu předmětu sporu a bez rozdílu, zda vznáší nárok matka nebo dítě či zda jde o náhradu nákladu učiněného matkou nebo třetí osobou na dítě. To platí i v souzeném případě, kde jest žalovaný doháněn za předpokladů § 3 zák. čís. 4/1931 ku plnění povinností nemanželského otce. Neboť i tento nárok se opírá o skutečnost nemanželského otcovství a o povinnosti vyplývající z toho pro nemanželského otce. To vyplývá namně z ustanovení § 3 zákona, podle něhož jest žalovaný zavázán rukou společnou a nerozdílnou s nemanželským otcem žalobkyni za dávky příslušející jí po dobu, po kterou poskytoval nemanželskému otci podporu. Jest proto pro žalobu příslušný okresní soud, třebaže není výslovného zákonného předpisu, jenž by stanovil příslušnost pro žalobu podle § 3 zák.

Nejvyšší soud obnovil usnesení prvního soudu.

Důvody:

Dovolacímu rekursu nelze upřítí odůvodněnost. Otázku příslušnosti jest zkoumati na základě žalobcových údajů (§ 41 j. n.). Podle nich se žalující strana domáhá na žalovaném placení vyživovacích dávek po 120 Kč měsíčně, a to dávky dospělé do 1. února 1932 ve výši 2640 Kč bezpodmínečně, dávky pak od 1. února 1932 do budoucna za předpokladu, že žalovaný bude svého syna u sebe zaměstnávat nebo poskytovat mu výživu, a, ocnivši dávky požadované za dobu po 1. únoru 1932 na 2360 Kč míní, že s připočtením částky 2640 Kč požadované do 1. února 1932 hodnota předmětu sporu činí celkem 5000 Kč. Nárok svůj žalující strana dovozuje z toho, že syn žalovaného, který jako nemanželský otec žalující strany neplatí výživné 120 Kč měsíčně, k němuž počínajíc 1. dubnem 1930 byl odsouzen a proti němuž mobilární exekuce zůstala bez výsledku, což vše žalovanému bylo známo, jest v hospodářství žalovaného zaměstnán jako čeledín beze mzdy, ač přiměřený výdělek podle § 2 zákona ze dne 16. prosince 1930, čís. 4 sb. z. a n. z roku 1931 byl by 4.440 Kč, jakož i, že žalovaný, kdyby i syn jeho nebyl v hospodářství žalovaného zaměstnán, ručí proto, že mu poskytuje výživu. Podle toho jest žalobní nárok v první řadě založen na ustanovení § 2 citovaného zákona a v druhé řadě i na ustanovení jeho § 3. Než nároky z každého z těchto zákonných ustanovení jsou různé, a to jak co do svého důvodu, tak i do osob zavázaných i co do svého obsahu. Základem nároku podle § 2 jest mzda nebo odměna, o níž zákon tu stanoví nevyvratnou domněnku, že byla pro zaměstnaného smluvna podle jeho předběžného vzdělání a schopností a splatná jest v obvyklých obdobích; nárok ten jest omezen jen na osoby, jež zákon označuje za »blízké«, a výše nároku nerovná se vždy výši výživného, jež nemanželský otec jest povinen platiti, nýbrž řídí se podle výše předpokládané mzdy a podle předpisů o zabavitelnosti této předpokládané mzdy nebo odměny (zákon ze dne 15. dubna 1920, čís. 314 sb. z. a n.). To jest jasně vysloveno ve zprávě ústavně-právního výboru senátu Národního shromáždění o vlád-

ním návrhu citovaného zákona (tisk 223), kde zdůrazněno, že, pokud jde o vymáhání, nejsou ustanovením § 2 dotčeny zákonné předpisy o existenčním minimu, které jest i v tomto případě v mezích těchto předpisů nezabavitelné. Naproti tomu důvodem nároku podle citovaného § 3 jest, že někdo poskytováním výživy nebo prostředků mimo svou zákonnou povinnost ať vědomě nebo z nevědomosti hrubou nedbalostí přivoděně způsobuje, že si k výživě povinný nehledí výdělečné činnosti, kterou mu zákon v § 1 ukládá; nárok ten není omezen jen na osoby »blízké« a rovná se co do výše výživnému, jež platiti jest zavázán nemanželský otec. Zdali k vymáhání nároku podle § 2 jest potřebí, aby oprávněný před žalobou vedl exekuci na presumovanou mzdu a dal si ji přikázati a nárok pak uplatňoval podle § 308 ex. ř., či zdali bez tohoto přikázání může vystoupiti žalobou, netřeba pro souzený případ řešiti. Rozlišovati různou právní povahu jest důležité pro otázku příslušnosti, jak bude dále uvedeno. Předem však jest uvést, že bezúspěšný musí zůstatí pokus žalující strany, založiti příslušnost okresního soudu pro žalobní nárok jeho oceněním, jak je v žalobě učinila. Žalující domáhá se placení peněžitých dávek i do budoucna na dobu neurčitou; proto hodnotu sporu čítati jest podle ustanovení § 58 j. n. desetinásobkem ročních dávek a ocenění předmětu sporu žalující stranou po rozumu ustanovení § 56 j. n. nemá tu místa. Na tom nic nemění, že žalující strana do žalobního žádání pojala omezení vyjádřené slovy »za předpokladu, že žalovaný bude svého syna u sebe zaměstnávatí nebo jemu poskytovatí výživu«; v tom jest jen stanovení doby, po kterou placení žádá, odvislé na okolnosti, o niž není jen jisto, kdy nastane. Nárok žalobní není, jak strana žalující ve svém rekursu do usnesení soudu procesního mylně dovozovala, nárokem podmíněným, nýbrž jen časově omezeným, neboť na události budoucí není závislou sama existence nároku, nýbrž jen doba jeho trvání. Ostatně i hodnota podmíněného peněžitého nároku řídí se jeho číselnou výší a nelze ji stanoviti oceněním v žalobě, jakž vyplývá z ustanovení §§ 54 až 60 j. n. Hodnota souzeného sporu vypočtená podle ustanovení § 56 j. n. přesahuje hranici 5.000 Kč rozhodnou pro příslušnost okresního soudu podle prvního odstavce § 49 j. n. Než pro souzený spor není okresní soud příslušný nehledíc k hodnotě sporu ani podle § 49 druhý odstavec čís. 2 j. n. Pod toto zákonné ustanovení spadají, jakž vyplývá z jeho doslovu i z historie jeho vzniku po stránce stylistické, vylíčené v rozhodnutí nejvyššího soudu čís. 603 sb. n. s., na něž se odkazuje, spory proti nemanželskému otci samému z poměru nemanželského otcovství, a to nejen nároky matky a dítěte, nýbrž i třetích osob. Z předchozích vývodů o povaze souzeného žalobního nároku však vyplývá, že není nárokem z poměru nemanželského otcovství, ani nesměruje proti nemanželskému otci; nelze se mýliti tím, že právě v souzeném případě se ho dovolává nemanželské dítě k zabezpečení své výživy; to jest jen nahodilým znakem souzeného sporu, ale nikoli charakteristickým znakem vymáhaného nároku; vždyť nároky podle §§ 2 i 3 zákona ze dne 16. prosince 1930, čís. 4 sb. z. a n. z roku 1931 příslušejí všem osobám, jež jsou po právu, t. j. z jakéhokoli právního titulu i ze smlouvy, nikoli jen z poměru nemanželského otcovství oprávněny požadovatí na jiném výživu a směřují proti osobám rozdílným od osob k výživě přímo zavázaných.